

INFORMACJA O EDUKACJI OSÓB NIEBĘDĄCYCH OBYWATELAMI POLSKI

URZĄD DO SPRAW
CUDZOZIEMCÓW

Kwestie związane z edukacją cudzoziemców regulowane są następującymi przepisami:

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. *Prawo oświatowe* (art. 165 i 166) (dalej ustawa) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (dalej rozporządzenie)

Obowiązek szkolny i nauki

Każde dziecko w Polsce w wieku od 6 lat do ukończenia 18 lat ma obowiązek się uczyć.

Osobami odpowiedzialnymi za realizację obowiązku szkolnego przez dzieci są ich rodzice, którzy posiadają pełnię władzy rodzicielskiej i zapisują dziecko do przedszkola/szkoły.

PRZYGOTOWANIE PRZEDSZKOLNE tzw. ZERÓWKA

Dziecko w wieku 6 lat ma obowiązek odbyć roczne przygotowanie przedszkolne (tzw. zerówka) w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego. Obowiązek ten rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 6 lat.

Jeżeli liczba dzieci, którym Urząd Gminy ma obowiązek zapewnić możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego, zamieszkałych na obszarze Urzędu Gminy, zgłoszonych podczas postępowania rekrutacyjnego do przedszkola/oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej przewyższy liczbę miejsc w tej placówce to dyrektor przedszkola/szkoły podstawowej informuje o nieprzyjęciu dziecka wójta/burmistrza/prezydenta miasta. W tym przypadku wójt gminy/burmistrz/prezydent miasta musi pisemnie wskazać rodzicom inną placówkę, która może przyjąć dziecko (w miarę możliwości położoną najbliżej).

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego mają obowiązek:

- zgłoszenia dziecka do przedszkola/oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej,
- zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia.

6-latek może zacząć naukę w 1 klasie pod kilkoma warunkami tj.:

- na wniosek rodziców,
- dziecko musi wykazywać psychofizyczną dojrzałość do podjęcia nauki.

Decyzję o przyjęciu dziecka do szkoły podejmuje dyrektor szkoły, na podstawie:

- opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- jeśli w poprzednim roku szkolnym uczęszczało do przedszkola.

SZKOŁA PODSTAWOWA

Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia. Spełnia się go przez uczęszczanie do szkoły podstawowej, publicznej albo niepublicznej.

7-latek może uzyskać odroczenie obowiązku szkolnego:

- na wniosek rodziców, z załączoną opinią poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- decyzją dyrektora publicznej szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka. Ww. wniosek składa się w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, nie później niż do dnia 31 sierpnia. Takie dziecko kontynuuje naukę w zerówce.

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu mają obowiązek:

- zgłoszenia dziecka do szkoły podstawowej,
- zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne,
- zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć.

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Po ukończeniu szkoły podstawowej obowiązek nauki spełnia się przez:

- uczęszczanie do szkoły ponadpodstawowej,
- realizowanie przygotowania zawodowego u pracodawcy.

Uczeń, który ukończył szkołę ponadpodstawową przed ukończeniem 18. roku życia, może również spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie do szkoły wyższej lub na kwalifikacyjne kursy zawodowe.

Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy/burmistrza/prezydenta miasta, na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach, w tym zakresie.

ZASADY PRZYJMOWANIA DZIECI DO SZKÓŁ

ZAPISZ JAK NAJSZYBCIEJ SWOJE DZIECKO DO SZKOŁY I OTRZYMAJ WSPARCIE OD UDSC!

- Zapisz swoje dziecko do obwodowej szkoły w Twoim miejscu pobytu (z reguły jest to szkoła najbliższej Twojego domu).
- Dzieci przyjmowane są na podstawie zgłoszenia rodziców, nawet w trakcie roku szkolnego (art. 130 ust. 1 i 2 ustawy).
- Rodzic może wybrać inną szkołę, niż ta w której obwodzie mieszka razem z dzieckiem. W takim przypadku dyrektor szkoły decyduje, czy dziecko zostanie przyjęte. Jeśli tak, to dyrektor szkoły, która przyjmuje ucznia musi poinformować o tym fakcie dyrektora szkoły obwodowej (art. 36 ust. 13 i 14 ustawy).

PAMIĘTAJ!

- Jeżeli szkoła nie chce przyjąć Twojego dziecka – zgłoś się do jej organu prowadzącego – z reguły jest to Urząd Gminy/ Urząd Dzielnicy, na terenie którym mieszkasz.
- Jeżeli przyjęcie ucznia wymaga przeprowadzenia zmian organizacyjnych pracy szkoły powodujących dodatkowe skutki finansowe, dyrektor szkoły może przyjąć ucznia po uzyskaniu zgody organu prowadzącego - tj. Urząd Gminy/ Urząd Dzielnicy (art. 130 ust 3 ustawy).

KIEROWANIE DO INNEJ SZKOŁY NIŻ OBWODOWA (art. 166 ust. 1 ustawy)

- Jeśli uczniów w szkole podstawowej obwodowej jest dużo i przyjęcie dzieci cudzoziemskich będzie wymagało zmian organizacyjnych (np. utworzenia nowych klas, zatrudnienia nauczycieli itp.) to Urząd Gminy/ Urząd Dzielnicy może wskazać jako miejsce realizacji obowiązku szkolnego:
 - inną publiczną szkołę podstawową prowadzoną przez ww. organy,
 - publiczną szkołę podstawową prowadzoną przez inny Urząd Gminy/ Urząd Dzielnicy, po zawarciu obustronnych porozumień.

W przypadku braku realizacji ww. możliwości wójt gminy/burmistrz/prezydent miasta zwraca się do kuratora, który wskaże szkołę podstawową, do której będą mogli być zapisane dzieci.

SZKOŁA PODSTAWOWA

Dziecko jest przyjmowane:

- o na podstawie zagranicznych dokumentów (łącznie liczba lat nauki w kraju i za granicą), może być uwzględniony wiek ucznia i opinia rodziców,
- o na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzonej w języku polskim lub języku obcym, którym posługuje się uczeń (w przypadku braku dokumentów potwierdzających sumę lat nauki szkolnej),
- o na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich (do publicznych przedszkoli, placówek artystycznych, na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej, kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych).

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA

Dziecko jest przyjmowane:

- o na podstawie zagranicznych dokumentów (łącznie liczba lat nauki w kraju i za granicą), może być uwzględniony wiek dziecka i opinia rodziców,
- o na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzonej w języku polskim lub języku obcym, którym posługuje się uczeń (w przypadku braku dokumentów potwierdzających sumę lat nauki szkolnej),
- o na warunkach i w trybie postępowania rekrutacyjnego dotyczących obywateli polskich (do placówek artystycznych, burs, internatów, na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej, na kwalifikacyjne kursy zawodowe, kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych).

KONSEKWENCJE NIEREALIZOWANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I NAUKI

Niespełnianie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub nauki, czyli nieusprawiedliwiona nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% dni zajęć może skutkować poważnymi konsekwencjami, np.:

- pisemnym upomnieniem,
- nałożeniem na rodzica grzywny (nawet do 10 000 zł),
- skierowaniem wniosku do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka i podjęcie działań, w tym ograniczenie praw rodzicielskich.

Rodzice powinni regularnie kontaktować się z wychowawcą dziecka oraz dbać, aby dziecko regularnie uczęszczało do szkoły (lub na zajęcia zdalne), a ewentualne nieobecności były na bieżąco usprawiedliwiane.

Zasady usprawiedliwiania nieobecności na lekcjach nie są objęte regulacją ogólnokrajową, określają je regulaminy lub statuty szkół. O zasady usprawiedliwiania nieobecności można zapytać wychowawcę dziecka.

TERMINY PRZEPROWADZANIA REKRUTACJI

Terminy przeprowadzania rekrutacji do szkół i postępowania uzupełniającego, w tym terminy składania dokumentów (art. 154 ust. 1 ustawy):

- w przypadku publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego lub publicznej szkoły podstawowej - określa do końca stycznia organ prowadzący (najczęściej na początku marca),
- w przypadku publicznych szkół podstawowych dla dorosłych, klas I publicznych szkół ponadpodstawowych, klas wstępnych w szkołach ponadpodstawowych, w których funkcjonują oddziały dwujęzyczne, i na semestr pierwszy klas I publicznych branżowych szkół II stopnia i publicznych szkół policealnych - określa do końca stycznia właściwy kurator oświaty.

Jeżeli uczeń przybywający z zagranicy nie może przedłożyć dokumentów, zostaje zakwalifikowany do odpowiedniej klasy oraz przyjęty do szkoły na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej. Rozmowę przeprowadza dyrektor szkoły, w razie potrzeby, z udziałem nauczyciela.

W przypadku ucznia przybywającego z zagranicy, który nie zna języka polskiego, rozmowa kwalifikacyjna odbywa się w języku obcym, którym posługuje się uczeń.

W razie potrzeby szkoła zapewnia udział w rozmowie kwalifikacyjnej osoby mówiące językiem obcym, którym posługuje się dziecko (§ 12 ust. 1 i 4 rozporządzenia).

W celu zgłoszenia dziecka do szkoły skontaktuj się z wybraną szkołą i zapytaj o wymagane dokumenty.

WYMAGANE DOKUMENTY DO ZAPISANIA DZIECKA DO SZKOŁY

Najczęściej wymagane jest podanie danych dziecka (imię, nazwisko, data urodzenia, seria i numer dokumentu tożsamości), imiona i nazwiska rodziców, adres e-mail i numer telefonu rodziców. Do pisemnego zgłoszenia dołącz oświadczenie o miejscu zamieszkania swoim i dziecka.

UWAGA!

Szkoła może określić swój wzór wniosku lub wzór zgłoszenia.

Do publicznych szkół podstawowych, gdy dziecko zamieszkuje w obwodzie – zapisanie dziecka jest z urzędu tj. na podstawie zgłoszenia bez konieczności składania wniosku przez osobę zainteresowaną. Do zgłoszenia rodzice dołączają oświadczenie o miejscu zamieszkania swoim i dziecka.

Do publicznych szkół podstawowych, gdy dziecko zamieszkuje poza obwodem oraz do publicznych szkół ponadpodstawowych (liceum, technikum, branżowa szkoła I stopnia) – uczniowie są przyjmowani na wolne miejsca i kwalifikowani do odpowiedniej klasy po spełnieniu warunków określonych dla poszczególnych typów szkół, tj. np. zaświadczenia lekarskiego, orzeczenia lekarskiego lub psychologicznego, pisemnej zgody rodziców, wyników: prób sprawności fizycznej, sprawdzianu predyspozycji językowych, kompetencji językowych, uzdolnień kierunkowych, badania przydatności.

Do publicznych branżowych szkół II stopnia – (na wolne miejsca) na podstawie dokumentów:

- świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą uznanych za dokumenty potwierdzające w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie zasadnicze branżowe,
- ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie potwierdzenia w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenia zasadniczego branżowego,
- zaświadczenia lekarskiego, orzeczenia lekarskiego lub psychologicznego.

Do publicznych szkół policealnych – (na wolne miejsca) na podstawie dokumentów:

- świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą potwierdzających w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie średnie, średnie branżowe lub uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia,
- ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie potwierdzenia w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenia średniego lub średniego branżowego, lub uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia,
- świadectwa lub innego dokumentu wydanych za granicą uznanych w drodze nostryfikacji do dnia 31 marca 2015 r. za równorzędne ze świadectwem dojrzałości, świadectwem ukończenia liceum ogólnokształcącego, świadectwem ukończenia liceum profilowanego lub świadectwem ukończenia technikum,
- zaświadczenia lekarskiego, orzeczenia lekarskiego lub psychologicznego.

Zasada generalna: brak wymogu uznawania zagranicznych dokumentów, z wyjątkiem szkół policealnych i branżowych szkół II stopnia.

Przepisy regulujące zasady i tryb postępowania w celu uznania wykształcenia uzyskanego za granicą: – art. 93-93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty (Dz.U.2023 poz. 1885).

FORMY WSPARCIA I UŁATWIENIA W SZKOŁACH PUBLICZNYCH I NIEPUBLICZNYCH

Oddziały przygotowawcze:

- ułatwiają adaptację w szkole, z dostosowaniem metod i form realizacji programu nauczania do indywidualnych potrzeb oraz możliwości uczniów,
- nauczyciele prowadzący mogą być wspomagani przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia ucznia,
- maks. liczba uczniów – 25,
- liczba godzin zajęć tygodniowo:
 - w szkole podstawowej: dla klas I–III – min. 20 godz.
 - dla klas IV-VI – min. 23 godz.
 - dla klas VII i VIII – min. 25 godz.
 - w szkole ponadpodstawowej – min. 26 godz.
- okres nauki trwa do zakończenia roku szkolnego, w którym uczeń został zakwalifikowany do oddziału przygotowawczego - może zostać skrócony albo przedłużony, nie dłużej niż o 1 rok szkolny.

Dodatkowe godziny języka polskiego:

- nie mniej niż 2 godziny lekcyjne tygodniowo, przy czym godziny języka polskiego w oddziale przygotowawczym zwiększono do min. 6 godzin tygodniowo,
- organizuje szkoła,
- nie dłużej niż przez okres 24 miesięcy.

Dodatkowe godziny zajęć wyrównawczych:

- organizowane na wniosek nauczyciela,
- w razie konieczności uzupełnienia różnic programowych,
- 1 godzina lekcyjna tygodniowo z danego przedmiotu,
- maks. przez okres 12 miesięcy,
- łącznie maks. 5 godzin lekcyjnych tygodniowo dla jednego ucznia (w tym dodatkowe godziny języka polskiego i zajęć wyrównawczych).

Zatrudnienie pomocy nauczyciela (tzw. asystent międzykulturowy):

- osoba posługująca się językiem kraju pochodzenia dziecka, zatrudniona przez dyrektora szkoły, do 12 miesięcy.

Możliwość nauki języka i kultury kraju pochodzenia:

- dla uczniów niebędących obywatelami polskimi, podlegających obowiązkowi szkolnemu placówka dyplomatyczna lub konsularna kraju ich pochodzenia działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo stowarzyszenie kulturalno-oświatowe danej narodowości mogą organizować w szkole naukę języka i kultury kraju pochodzenia,
- min. 7 uczniów,
- maks. 5 godzin lekcyjnych tygodniowo.

Ułatwienia w zakresie egzaminów zewnętrznych (art. 44 zwr ust. 7 ustawy o systemie oświaty):

- dziecko, które w danym roku szkolnym przystępuje do egzaminu ósmoklasisty lub maturalnego i korzystało z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, może przystąpić do tego egzaminu w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej,
- dzieci z ograniczoną znajomością języka polskiego mogą przystąpić do egzaminu ósmoklasisty i maturalnego (z wyjątkiem egzaminu z języka obcego) w warunkach dostosowanych do jego potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej (w przypadku egzaminu ósmoklasisty przygotowywane są dostosowane arkusze egzaminacyjne),
- dostosowanie formy egzaminu ósmoklasisty i maturalnego polega m.in. na wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych (np. słownika dwujęzycznego), przedłużeniu czasu przewidzianego na przeprowadzenie egzaminu, zapewnieniu obecności i pomocy w czasie egzaminu nauczyciela wspomagającego.

POMOC W ZAKRESIE EDUKACJI UDZIELANA PRZEZ DEPARTAMENT POMOCY SOCJALNEJ UDSC

Departament Pomocy Socjalnej UDSC zgodnie z ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP, zapewnia małoletnim cudzoziemcom korzystającym z nauki i opieki w publicznych placówkach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych pomoce dydaktyczne w postaci wyprawki szkolnej (w formie rzeczowej lub w postaci bonów na jej zakup).

W celu otrzymania ww. pomocy należy przesłać do Urzędu:

- aktualne zaświadczenie szkolne na bieżący rok szkolny,
- wypełniony wniosek o wydanie pomocy dydaktycznej dostępny na stronie internetowej UDSC <https://www.gov.pl/web/udsc/edukacja>.

Wyprawka szkolna przysługuje raz w roku szkolnym.

Ponadto uczniowie szkół ponadpodstawowych i dzieci realizujące obowiązkowe roczne przygotowanie przedszkolne (zerówka) zaopatrywani są w podręczniki szkolne.

W celu otrzymania ww. pomocy należy przesłać do Urzędu:

- aktualne zaświadczenie szkolne na bieżący rok szkolny,
- listy podręczników otrzymanej ze szkoły,
- wypełniony wniosek o wydanie podręczników szkolnych dostępny na stronie internetowej UDSC <https://www.gov.pl/web/udsc/edukacja>.

W miarę możliwości Urząd zapewnia także pokrycie kosztów zajęć pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych.

W tym celu należy:

- złożyć podanie o sfinansowaniu zajęć pozalekcyjnych lub rekreacyjno-sportowych,
- zaświadczenie od danego podmiotu o realizacji zajęć pozalekcyjnych,
- aktualne zaświadczenie szkolne na bieżący rok szkolny.

W zależności jakie wsparcie chcesz otrzymać przekaż komplet dokumentów:

- do ośrodka dla cudzoziemców (lista ośrodków wraz z adresami znajduje się w <https://www.gov.pl/web/udsc/kontakt-do-osrodkow>),
- do Zespołu Obsługi Cudzoziemców Departamentu Pomocy Socjalnej Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ul. Taborowa 16, 02-699 Warszawa,
- pocztą tradycyjną do Departamentu Pomocy Socjalnej Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ul. Taborowa 33, 02-699 Warszawa.

W przypadku dodatkowych pytań w zakresie edukacji proszę kontaktować się przez infolinię UdSC pod nr telefonu 47 721 76 75, w dni robocze w godz. 9.00-15.00 lub na adres email: edukacja@udsc.gov.pl